

UN ȚIPĂȚ DE PĂUN

- roman cinematografic -

N.A. Fals solilocviu: născute dintr-o memorie afectivă suspectă de hipertrofie, personajele glisează din prezentul imund, plonjează în trecut, balansând spre un azimut iluzoriu, în secvențe temporale și atemporale. Povestirea celor vizualizate pe firul cinematografic al relatării unor întâmplări trăite, auzite, retopite în creuzetul imaginației este, de fapt, supapa de eliberare a unui EU în trecere...

O frățească prietenie m-a legat încă din facultate de majoritatea colegilor din promoția noastră - supranumită „de aur” (IATC 1952-1956) - sentiment dovedit trainic după 60 de ani de la absolvire și la care se adaugă duiosă tandrețea - când îmi amintesc de cei mulți dispăruți dintre noi - sau materna îngrijorare când mă gândesc la prea puținii rămași...

Am fost o promoție răsfațată de muze; doi dintre colegii mei și-au continuat studiile devenind regizori, alți câțiva s-au apucat de scris - discret sau la vedere. Un astfel de neastâmpărat care a răscolit mereu comorile muzelor în căutarea creației este prietenul meu, Eugen Todoran.

Cândva l-am aplaudat ca actor - apoi ca regizor - și sper că o să-l pot lăuda și ca autor, pe tărâm literar unde s-a aventurat împreună cu soția sa, Marie-Jeanne.

Sanda Toma, actriță a Teatrului Național București

Cuvinte despre:

Eugen:

Modestia curată a copilului născut pe malurile Mureșului, sensibilitatea profundă descoperită în contopirea sa cu arta teatrală până la atingerea performanței regizorale multipremiate.

Ardelean cu har și iubire de inteligență și frumos, iscoditor subtil în abisurile trăirilor omenești.

Marie-Jeanne:

Sub impresia de modestie se ascunde tenacele scorpion, hipersensibil, fidel, cu o anume noblețe luminoasă, inteligentă, complexă.

Mă gândesc, la finalul lecturii acestui roman, străbătută de un sentiment tulburător, că, în adâncuri, am asistat la citirea unei partituri în care muzica rezona în mine și mă cucerise prin forța și talentul interpreților ce și-au făcut din înlănțuirea sufletelor lor... un destin.

*Alexandra Orban, Realizator de Teatru și Film, Televiziunea
Română*

EUGEN ∞ MARIE-JEANNE TODORAN

UN ȚIPĂȚ DE PĂUN
- roman cinematografic -

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2016

Redactor: Nadia Olaru
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Ana Maria Orban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TODORAN, EUGEN

Un țipăt de păun / Eugen ∞ Marie-Jeanne Todoran. - București : Editura Universitară, 2016
ISBN 978-606-28-0471-8

I. Todoran, Marie-Jeanne

821.135.1-31

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062804718

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2016
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

ÎN LOC DE PROLOG

N.A.1

Asimilându-mi până la contopire cele „Trei fețe” ale lui Blaga:

„Copilul râde:

Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!

Tânărul cântă:

Jocul și înțelepciunea mea-i iubirea!

Bătrânul tace:

Iubirea și jocul meu e înțelepciunea!”

am stat în povești (așa se spune în Ardeal!) cu Maja dar și cu celelalte personaje pe care le veți cunoaște dacă veți citi, cu aplecare răbdătoare și participativă, paginile ce urmează.

La început a fost un joc, amintirile reale înscrise în ADN-ul meu existențial și deopotrivă alunecarea voită în imaginar s-au cerut a fi împărtășite.

Experiența de om de teatru și televiziune m-a îndrumat spre relatarea filmică a acestor incursiuni în memorie, în real și în imaginar.

Termenii din limbajul tehnic cinematografic: secvența - ca parte dintr-un întreg, flash-back-ul trimiterea într-un timp anterior, traveling-ul - mișcare lentă, egală, cursivă de aparat

pentru a sugera o panoramare din perspectiva privitorului, unghi plonjat, panoramice, diferite dimensiuni ale cadrului raportate la înălțimea omului: PP-prim plan, PG-plan general, GP-gros plan, PD-plan detaliu, sunt termenii specifici procedeelelor de filmare, aleși în mod aleatoriu, care își propun doar să sugereze o posibilă și foarte subiectivă filmare imaginară... Doar atât! (E.T.)

N.A.2

Sugestiile cromatice din preambulul secvențelor alese în mod arbitrar „colorează” imaginile prin transpunerea de fapt a stării emoționale declanșate de poveste.

În esență, culorile vehiculează înțelesuri codificate, tabu-uri, prejudecăți, cărora ne supunem (fără să știm uneori), care ne influențează de la mediul ambiental, comportamental, limbajul, chiar și imaginarul oniric.

Culorile sunt într-o continuă preschimbare alchimică, pornind de la cele de bază, trecând prin cele complementare, ajungând la interminabile nuanțe și chiar non-culori (alb/negru).

Lumea, viața este colorată... totul este să înveți să privești în culori, să le simți vibrația, chiar dacă percepția lor diferă de la privitor la privitor.

În această călătorie în care v-am invitat toate simțurile intenția a fost să vă sugerăm că, în trăirea realității, chiar și a visului, colorate real și imaginar, punctul de sprijin imuabil este convingerea legării noastre ca ființe trăitoare pe Terra de planul suprem al Divinității, prin credință.

Cu alte cuvinte să te contopești cu realitatea vieții prezente, aspirând permanent spre o înălțare spirituală (MJT).

∞ - Notă explicativă

Nu este o eroare de tipar ci un simbol al infinitului, numit și nodul eternității, nodul dragostei sau nodul mistic; este simbolul unității în dualitate, reprezintă echilibru și armonizare, de la echilibrul cosmic până la cel intim.

Este semnul de legătură dintre numele celor doi povestitori.

CAPITOLUL I

AUTOGRAFUL

Motto: *Sunt succese care te înjosesc și înfrângeri care te înalță.*
(Nicolae Iorga)

Secvența 1: Nano inima - anii '90

Panoramice lente.
Cromatică multicoloră pe fond roșu stins, pompeian

Matei nu era în apele lui... Lucrase până spre ziuă la decupaj. C.N.C-ul îi acceptase scenariul dar, de acum, urma un alt challenge: transpunerea în imagini a poveștii lui Ghighi Nicoară.

Flash-back / alb-negru

Prin anii '50, în plină teroare a arestărilor politice, i se șoptește tânărului student la Medicină, Ghighi Nicoară, că se află pe lista urmăriților, cu șanse mari de a fi „săltat”; sfătuit de ai săi, înarmat cu două cărți, Biblia și o ediție mai veche a Sonetelor shakespeariene, G.N. ia drumul muntelui, noaptea, ca să ajungă la bătrâna Saveta, singura locuitoare a unei căscioare de lemn, sus, într-o vâlcea ascunsă de ochii lumii; aproape oarbă, uitată de Dumnezeu pe pământ, ea, Saveta, era îngrijită de o copilă - rudă mai îndepărtată - care-i aducea de mâncare și o întreba de bună ziua. Tânărul fugar

își spune povestea și o roagă pe mama Saveta să-l găzduiască în podul dublu de lemn al casei, în care se ajunge prin chepengul din colțul cămării. Acolo a stat ascuns Ghighi Nicoară cinci ani din viață, căutând să deslușească slova lui Dumnezeu și valoarea cuvântului și a rimei. Viața - sau destinul - a făcut ca, zărind-o din ascunzătoarea sa, printre scândurile podului, pe Măria, codana de 15 ani, să se îndrăgostească fără cale de întoarcere... Cei doi s-au iubit cu patimă, învățând prima lege a firii: IUBIREA. Dar, într-o zi, acei milițieni sau securiști sau ce-or fi fost ei, cu pistoale la uniformă, au descoperit urma lăsată de opincuța Măriei pe lada de făină pe care se sălta, înainte să o prindă de sus, de subsuori, iubitul ei ca să o ridice prin chepeng în pod. Urma aceea le-a dezvăluit ascunzătoarea. Amândoi au fost închiși. Doi ani de zile au fost supuși interogatoriilor. În închisoare, tânăra a născut un fecior, pe Victor. După 7 ani, cei doi - adică acum trei - au fost eliberați din lipsa motivelor probatorii. Ghighi a absolvit Medicina la Cluj și a ajuns medic cardiolog, vestit nu numai pentru capacitatea sa profesională dar și pentru omenie. În prezent, trăiește la Brașov, ținut într-un fotoliu cu rotile, rememorând, la nesfârșit, crâmpie din propria viață. Din ecuație lipsește doar feciorul, împușcat într-una din temerarele tentative de a trece Dunărea înot, la sârbi... Era octombrie 1989.

N.A. Povestea lui Ghighi și a soției sale este autentică: cei doi au stat în gazdă la ai mei câțiva ani, înainte de a se stabili la Brașov.

Revenire din flash-back

Matei ajunge târziu la eveniment: lansarea volumului de teatru al unui tânăr debutant. Oprit în cadrul ușii masive de lemn, privește în jur peste ochelarii cu multe dioptrii.

Scriitori, critici literari, actrițe, actori; aceleași figuri, aceleași zâmbete uleioase. Pare stânjenit de faptul că unii întorc capul spre el cu reproș. Alocuțiunile sunt pe sfârșite. Încearcă să prindă câte ceva. Îi recunoaște pe critici după intonații și după stereotipiile sentențioase: „Scrisul tânărului debutant prefigurează un dramaturg de geniu”.

„Aceleași clișee, aceleași aplauze seci, formale”, își aude, în gând, propriul comentariu, în timp ce recunoaște glasul isteroid al nelipsitei cronicărese, acră, nazalizând aceleași prețiozități:

- Atenție la brutozauri, atenție la cei ce nu acceptă dramaturgia tinerei generații... noul limbaj, atenție la...

„Noile stereotipii le înlocuiesc pe cele vechi”, se amuză Matei; își potrivește ochelarii cu degetul arătător, gest reflex pe care îl folosește când vrea să se separe de ceea ce-l înconjoară sau, dimpotrivă, să fie atent, să vadă mai bine ceva ce-l interesează. De data asta privește în sus, spre vitraliile sofisticat colorate, urmărește stucaturile și plafonul casetat al salonului. „Fin de siècle, la fel ca și mobilierul”, comentează în gând.

Aplauzele îl readuc la realitate: ca trezit din somn, privește peste capetele asistenței.

Tânărul debutant vrea să spună ceva. Zgârie cu unghia microfonul de pe stativ - așa cum fac cântăreții de prin localuri ca să se asigure că boxele funcționează - și, după o mult prea lungă pauză, încearcă să se facă auzit...

- Vă rog să mă scuzați... sunt emoționat... sunt foarte emoționat...

Asistența îl aplaudă.

- Vă mulțumesc... vă mulțumesc mult... sincer, nu mă așteptam la...

Amfitrioana, distinsă ca de obicei, se adresează cu prețiozitate:

- Urmează sesiunea de autografe... Pofțiți, vă rog!

„Ar trebui să o roiesc”, își zice Matei.

Intimidat, tânărul dramaturg se îndreaptă spre biroul dinainte pregătit și se așază în fotoliul somptuos. Matei ia un exemplar din stiva de pe masa de lângă intrare. Din curiozitate profesională, răsfoiește câteva pagini pe care le parcurge în diagonală. Îl interesează dialogurile.

„N-are viață!”, își zice în timp ce privește copertile. Il surprinde titlul: „Nano inima - teatru”, deasupra căruia tronează, disproportionat, numele autorului debutant.

„Copertă lucioasă, litere aurite, hârtie velină. Cine o fi în spate... cine e sponsorul?”...

Își învinge cu dificultate lehamitea pe care o resimte ca pe o stare de greață asemănătoare răului de mare... amestec de parfumuri dulcele și miros acru de țigări proaste... o mizeră amețală trăită cândva... senzația de rului - tangaj, tangaj - rului... ambarcațiuni în derivă. Gândurile îi fug inexplicabil... Memoria involuntară îl aruncă într-un alt timp...

flash-back

Secvența 2: Iola

Unsharp trans/trav
Bleu ciel-albastru marin

Lecturile îi întrețineau vibrația continuă a instinctului de libertate, setea tinerească de hoinăreală spre depărtări. Nevoia de neprevăzut îi răscolea simțurile... tangaj-rului...

Matei cel încăpățânat își dorea, cu orice chip, să concretizeze imaginarul în ceva palpabil... nu singur ci împreună cu Meta. Așa că l-a rugat, l-a îndemnat, a insistat... s-a folosit de argumentele cele mai penibile, de exemplu lacrima apărută în colțul ochiului...ca să-l ajute să facă desenul tehnic al unei iole... Mai mult, a pus pe masă o coală de hârtie milimetrică, echer, trusă de compas, creioane colorate Hardmuth, radiere, toate acestea și multe alte argumente materiale convingătoare, chiar și o bucăciță de halviță „împrumutată” din cămară, fără știrea mamei... Trebuia conturată pe hârtie o iolă... Meta, concentrat în încercarea de a se aduna în sine, a inspirat adânc, și-a ridicat ochii spre tavan, după care cei doi au trecut la lucru: cu pioaneze au prins coala de hârtie de blatul mesei din sala de cantină a internatului... Nu le-a trebuit prea mult timp... Iola se năștea din linii arcuite, suple și unghiuri ascuțite sau drepte trase cu T-ul... De fapt, nu semăna defel cu schița iolei desenată obsesiv de Matei în momentele lui de plictiseală la orele de matematică, pe caietul cu pătrățele... Jos, în stânga desenului, în loc de semnătură, era notată scara de execuție: 1/100?...

În fapt, Matei și Meta nu apucaseră să vadă niciodată nici marea, nici iola cea mult visată.

Cei doi, nedespărțiți, vorbeau monosilabic... se înțelegeau mai mult prin semne codificate... se completau, imitându-se până și la mers... pășeau în același ritm, cu aceeași călcătură... În mare taină și-au pus la un loc toate economiile, s-au împrumutat de la colegi, de la prieteni... Folosindu-se de principiul „scopul scuză mijloacele”, și-au vizitat rudele, chiar și mătușile cele mai îndepărtate, cerându-le, sub diferite pretexte, bani cu împrumut... Ultima dintre ele s-a oțărât la ei:

„Voi, nepoții mei?... habar n-am... ce tot îndrugați acolo... nici n-am auzit de voi!”

Au bătut în retragere... Matei a observat că, pe sârma din curte, era întins la uscat un cearșaf...și, la semnul făcut cu ochiul de Meta, l-a înșfăcat și l-a îndesat în raniță.

- *Asta în loc de mulțumesc, tușico!* a aruncat, peste umăr, Meta.

În studiul aprofundat de cercetare quasi-științifică, Meta și Matei au cotrobăit prin biblioteca școlii și, pornind de la celebrele „Aventuri ale submarinului Dox”, au citit, din nevoia de documentare, tot ce-au găsit în materie de limbaj marinăresc... Termeni de specialitate: „ambarcațiune = vas mic cu vâsle sau vele..., astrometrie = ramură a astronomiei care se ocupă cu stabilirea poziției stelelor..., canonieră = vas mic de patrulare, de pază a coastelor pe râu sau pe mare..., iolă = ambarcațiune ușoară, cu velă prinsă de catarg..., far = construcție înaltă prevăzută cu lumină pentru semnalizare la distanță spre orientarea navelor”..., noțiuni care revelau o lume specială...

Apoi, totul s-a desfășurat într-o viteză amețitoare... Au plecat, în mare secret: pe jos, cu „Ia-mă, nene!”, pe platforma unui mărfar, pe Dunăre, în cala unei barje, pe un soi de vas ponton... nu s-au oprit decât pe brațul Chilia... la Periprava - capăt de țară, un sat de lipoveni. Au observat, cu îngrijorare, sârma ghimpată și, undeva sus, cocoțat într-un fel de cușcă, un soldat cu arma la vedere.

Cu rucsacul doldora de iluzii, cu două sticle de spirt medicinal ca trusă de prim ajutor, - asta la ideea lui Meta! - dar și cu câte un săculeț de mălai, tinerii, fără să-și pună în calcul riscul de a se întâlni cu grănicerii de coastă care sigur i-ar fi luat la întrebări și i-ar fi trimis sub pază, pe jos, de

unde au plecat, s-au scufundat în aventură... De data asta, șansa a fost de partea lor: Matei a zărit, ascunsă de stufăriș, o fostă cherhana... Câteva scânduri putrede făceau legătura între canal și bătătură... coliba sta gata să se prăbușească... în apropiere, o barcă hârbuită, răsturnată pe o parte:

- *Seamănă cu un animal rănit!* și-a imaginat Matei...
- *... parcă ar trage să moară...*, l-a completat Meta.
Câinele legat de par nici n-a catadicsit să mârâie...
- *Hei!... E cineva pe aici?* a strigat Matei.
- *Nu-i nimeni!* a răspuns Meta..., *stăpânul o fi pe baltă.*

Cei doi s-au așezat la umbra singurului pom... un zarzăr amărât. În fața lor, undeva departe, se vedea farul care clipea ritmic... la fel ca secundarul ceasornicului de acasă...

În rest, nici o undă, nici o boare de vânt, nici un țipăt de pasăre... totul era înțepenit în nemișcare... soarele începuse să apună... Din senin, au apărut roiuri negre de țânțari... s-au repezit asupra lor. Zadarnic au încercat să se apere... se plezneau la nimereală peste brațe... peste față... peste piept... Ca să scape de atacatori, s-au repezit în colibă... Dimineața l-a găsit pe Matei dormind profund, un somn adânc, fără vise... în timp ce Meta, nemișcat, ațintea în continuare, cu ochii înroșiți de nesomn, farul.

Secvența 3: Artiomka

*Imagini cu lentilă „ochi de pește”
Roșu-stacojiu*

- Bre!... BRE!... Care ești acolo? a răcnit mătăhala apărută din stufăriș când a văzut în bătătură ceaunul pus la

fiert pe pirostrie. Cei doi, uimiți de înfățișarea lui, îl urmăreau printre stinghiile colibei: un uriaș, dezbrăcat până la brâu, cu părul și barba roșcate, slinoase, încâlcite, cu ochii albaștri încrucișați de băutură... desculț, ducea pe umăr o vârșe în care se zbăteau pești...

Ruliu... tangaj... tangaj... ruliu...

Așezați la masa din curte, uriașul Artiomka molfăia pe nerăsuflăte bucăți de pește cu mămăligă înmuiate în mujdeiul gros, uitând să-i îmbie și pe cei din fața sa care, cu bărbiile sprijinite în pumn, înghițeau în sec...

- Țla ce pește e? întrebă Matei.

- Care, bre?

- Țla din care înfuleci matale!

- Ciortan... răspunde lipoveanul.

- Ciortanul e pește gustos? insistă Matei.

- Cu mujdei..., bun!

- Dar ăla? arată Matei cu degetul spre un alt pește din blid.

- Care bre?

- Țla cu botu' lat, din dreapta.

- Ooh... cegă... davai, davai... omeni harașo...

- Are oase? întrebă Matei, întrebare la care Artiomka nu mai răspunde. Doar le aruncă o privire cumplită...

- Bre... bre... da' voi ce căutați p-aci? Văd că scule de pescuit n-aveți..., la pește nu vă pricepeți..., ce căutați aci?

- *O barcă!* a răspuns Meta. *Vrem să ți-o cumpărăm pe asta... a matale!*

- Asta barca Niet! Asta nu barcă... nu plutește...
înghite apa... cade... cade... bândâbâc!

Spre mirarea acestuia și după multe târguieli, au reușit să ajungă la învoială: au cerut la troc barca hârbuită, pe una din sticlele cu spirt și doi pumni de mălai aduse cu ei de acasă... Uluit de ceea ce i se întâmpla, Artiomka nu mai ieșea din beție... dar, în clipele lui bune, adică numai noaptea, la adăpostul întinericului care-i ferea de privirile grănicerilor, i-a învățat cum se repară orice stricăciune apărută în scândura bărcii, cum se construiește un catarg, ordinea în care se ridică pânzele sus spre a prinde vântul... În timp ce lustruiau de zor la barcă - mai bine zis o chefăluiau (alt termen învățat din dicționarul de navigație) -, pe rând, Matei și Meta aruncau bătrânului lipovean câte o întrebare, aparent întâmplătoare: „Ce distanță e până la far? Cât e până la mare, dacă o luăm pe aici? Când e mai bine să pornim spre larg? Când se schimbă paza de coastă?”...

Într-o dimineață, ciudatul lipovean, netrezit încă din mahmureală, sâcâit de întrebările celor doi, s-a repezit la ei:

- De-acu' gata, bre! Că ne vădăștia și dăm de belea...
Ne ciuruie!!!...

Ruliu... tangaj... tangaj... ruliu

Ambarcațiunea pe care cei doi se încăpățâneau să o numească iolă aștepta momentul lansării la apă... Trebuia prins intervalul în care canoniera - patrula de coasta - nu circula. Au căzut de acord că ridicarea pânzei pe catarg e bine să o facă de abia după ce ieșeau la mare. Evenimentul mult așteptat a avut loc într-o noapte fără lună. În timp ce marangozul sforăia de se cutremura coliba, cei doi s-au furișat, pe lângă câinele adormit și el, spre barca ascunsă în stufăriș... și, dintr-un salt, duși au fost...

Meta, cu privirea mai bună, așezat la prova, scruta întunericul...

La pupa, Matei, cu ochelarii legați cu sfoară după urechi, ținea strâns în mână o jumătate de pagaie ruptă, pregătit să vâslească. N-a fost nevoie. Curentul ducea de la sine barca înspre mare.

Azimet: farul - ochiul de ciclop - clipea obsesiv atrăgându-i ca un magnet... Dincolo de el, îi aștepta marea... nesfârșita întindere de ape cu aerul ei sărat... iluzia libertății... îi auzeau răsuflarea ritmică a talazurilor... chemarea și dorul de evadare din realul cenușiu... Utopie!

„Da, mi se împlinește visul!” murmură, pentru sine, Matei.

Primul val la care nu se așteptau a împrăștiat peste ei o ploaie rece... Barca s-a înălțat amenințător din pupa... Meta reușește cu greu să se agațe de marginea bărcii, în schimb Matei, trântit cu o zmucitură pe fundul acesteia... înghite deopotrivă aer și apă... ca peștii...

- *Țin 'te bine!... Țin 'te bine, Matei - răcnea Meta. Începe tangajul!...*

„Hei!!! TANGAJ”... Alt cuvânt, învățat pe vremea pregătirii lor... Cuvinte din dicționarul cu termeni marinărești care le stimulaseră imaginația... Iluzia aventurii...

Pe neașteptate, barca s-a smucit, a început să balanseze de pe o parte pe alta..., tot mai aplecat..., tot mai periculos.

- *Țin 'te bine, Matei! A început dansul!...* striga Meta încântat, excitat de noutatea senzațiilor... rului-rului... tangaj-tangaj...

Matei nu-l mai auzea. Efectul balansului s-a abătut asupra măruntaielor sale, mult prea sensibile și neobișnuite cu asemenea experiențe. Aplecat peste bord, restituia mării ultimele rămășițe din ciorba de pește mâncată cu o zi înainte. Între icneli, tremurând de încleștarea degetelor pe marginea bărcii, lui Matei i se năzare că din străfundurile răscolite iese la suprafață, ca o nălucă, un fragment din partea laterală (chilă?!) a unei străvechi ambarcațiuni, îmbrăcată în cochilii, alge marine, aluviuni, resturi de scoici, ghirlande încurcate de plancton... și un fragment de ancoră ruginită, știrbită de curgerea timpului... În apele tulburate de furtună, răscolite din străfunduri, deslușește anevoie niște semne scrijelite... Par a fi un scris arhaic... și totuși... cu încăpățânarea proprie, Matei pronunță șovăielnic N... O... E...

- Meta, mă auzi?... Meeeta!! răcnește din răspuțeri dar, ca într-un film mut, nu reușește să emită nici un sunet.

După un timp greu de măsurat în ore și minute, se auziră glasuri răgușite... Comenzi într-o limbă asemănătoare cu cea a marangozului... În ceața dimineții, cei doi zăriră umbrele barcagiilor care se apropiau vâslind... Braconierii nu-și crezură ochilor, își făceau cruci înjurând: în năvoadele aruncate de cu seara, în loc de pește se zbătea o altă pradă: o barcă jerpelită, cu doi copilandri speriați de moarte... Orbit de soarele roșu ce răsărea din mare, Matei vedea că pe covorul de aur încins se apropiau roiuri de iole, cu pânzele umflate de briza de dimineață, pâlcuri de câte doi-trei delfini executau salturi sincron, însoțite de sunete imitând râsul unui copil. La comanda cuiva urlată sacadat prin porta-voce, în tonalitatea stridentă a țipetelor de păun, iolele executau volte largi, în jurul bărcii... iar din înalt cobora un nor amenințător în care Matei desluși chipul bărbos, roșcat și fioros al marangozului...

*revenire din flash-back

De Matei se apropie o doamnă care îl interpelează:

- Maestre, fii te rog amabil și închide fereastra, că trage!
Da, nu vă supărați, ce e, nu vă simțiți bine?... Paloarea dumnevoastră s-o pun pe seama nesomnului din orele de lucru nocturn?

Surprins, Matei întoarce privirea și o vede pe distinsa amfitrioană cu un zâmbet ambiguu, agățat în colțul gurii insistând:

- Nu credeți că ar fi mai potrivit să închidem fereastra?

- Da..., de ce nu?! spune Matei potrivit-și ochelarii cu arătătorul, în timp ce un scurt episod din tusea lui veche, alergică, îl împiedică să răspundă altfel decât monosilabic.

- Tânăra generație e mai sensibilă la guturai decât pare, nu credeți? insistă interlocutoarea.

- Vă referiți la...? Matei rămâne cu gestul în aer, în intenția de a arăta spre „eroul” întrunirii. Reprimându-și pornirea de a răspunde la provocare, închide fereastra ostentativ.

Se detașează de ceilalți, în stilul lui obișnuit și încearcă să simuleze mental un exercițiu cinematografic, pe care și-l traduce în termeni tehnici: „va să zică... ar fi așa: prim-planul tânărului debutant; în cadru, capul ușor aplecat într-o parte; pe frunte broboane sticloase de sudoare; tremurul abia perceptibil al pleoapelor care disimulează emoția... panoramare lentă peste cravata în nodul căreia e înfipt un ac de argint”. Mișcarea de aparat continuă până la plan detaliu mână. Stop. Degetele crispate pe stiloul Parker. Penița de aur caligrafiază citeț semnătura autorului. Transfocator înapoi